

Bayer Zsolt: A párbaj

2010 november 30. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A párbajhoz két ember szükséges. Minimum. S az sem véletlen, hogy párbajozni csak párbajképes egyén tud. Mert a párbajhoz méltóság szükségeltetik leginkább. A sajtó hetek óta a közalg? „nagy párbaj” lázában ég. „Nagy párbaj”... Fel is rémlik mindjárt II. Ramszesz és II. Muwatallis csatája Kádesnél...Vagy Napóleon és Kutuzov. Von Paulus és Csujkov...

Hát nem.

A „Nagy Párbaj” elmaradt. A sima párbaj is.

Nem volt meg a minimálisan szükséges két ember. A két fél. A két párbajképes egyén. Hiányzott a méltóság – ráadásul éppen a kihívó méltósága.

Régi bölcsesség: szerezhetsz valaki akárhány diplomát, attól még lehet egy bűdös bunkó. S lehet valakinek tengernyi pénze, s e tengernyi pénz, továbbá a társadalom önvédelmi reflexének teljes csúcsa elrephette egészen a miniszterelnöki székig, attól még az marad, aki volt: egy retekbe! kivakaródzott ripacs.

Illyés írja egy helyütt a naplójában hatalmas könyvtárszobájában elmélkedve: Vajon miért van nekem több ezer könyvem, amikor hosszú esztendő óta ugyanazt a tízet olvasom?

Illyés kedves és plasztikus öniróniája nem feledteti a tényt: nem árt, ha az ember gyerekkorában elolvas néhány dolgot. S az sem különösen ártalmas, ha van könyvtárszoba otthon. Vagy könyv legalább. Mert ennek hiánya később alig-alig behozható.

S a hátrány ledolgozása hatalmas jellemet feltételez.

A jellem hiánya pedig ordít, kiordít minden pozíció mögül.

S amit most látunk, még megátalkodottságában sem hatalmas. Ez nem a III. Richárd-i grandiózus bűn, amelynek során „világnak hátát hajlítni kell egy púpig el”. Nem. S nem is Machbet szörnyeteggé válásának hosszú lélektani drámája. Ez nem a Saló s a szodoma százhusz napja. Nem Machiavelli gátlástalansága vagy éppenséggel Ralph a szigeten. Nem Szepetneki János szerethető szélhámosága s nem az örök magyar dzsentri önsorsrontása.

Cipolla sem fedezhető fel a háttérben.

Ez egyszer?en Gyurcsány.

A tehetséges és legfőképpen erőszakos ifjú úgy határozott, hogy bármi áron kivakarózik a koszból. Alig-alig van becsülhetőbb az ilyesféle elhatározásoknál. A baj ott kezdődik, a „bármi áron”-nál. Mert ez elkíséri egész útján ezt az embert. Így lett belőle milliárdos, még hozzá bármi áron. S így lett minden rendszer haszonélvezője – bármi áron. S mert elhitte, hogy személyes sorsa a világ sorsa, hát belemerevedett mindenbe.

É már csak a „bármiáron-ember”.

Nietzsche még megölte az Istent. Az sem túl nehéz, persze. De a „bármiáron-emberek” már csak kiröhögik.

S hogy mi minden fér bele a „bármi áron”-ba? Csalás, lopás, hazugság. Ez volt az ára az útnak, a pápai hokedlitől a miniszterelnöki bársonyszékig.

Korlátozott belátó- és ítélőképességgel, alig olvasottsággal, súlyos jellemhibával pedig ez az út üdvözítőnek, sőt, egyedül üdvözítőnek látszik.

S onnantól fogva nincsen méltányosság, nincsen szorongás, nincsen gátlás és nincsen más lehetőség: csak a hatalom van. Ami pénzért megszerezhető. S ami pénzért nem megszerezhető, az egyszersmind értéktelen is.

S ahonnan a „bármiáron-emberek” szemlélik az életet, onnan szemlélve tényleg a gátlástalanság a mértéke mindennek.

S akkor a tolvaj tényleg tolvajt kiált – de nem azért, mert Tartuffe, hanem azért, mert komolyan gondolja. A „bármiáron-embert” kocsonyás, zselés közegként veszi körül saját életútja, az életút minden fertelmes bűne, s e kocsonyás közegen keresztül szíve látja a világot, a valóságot s persze a bűntelenséget. Az erényt. És nem érti. Mert nem ismeri. Mert nem hallott róla. Mert rátapad minden erényre önnön undoksága.

Így áll előtünk a „Nagy Párbajban” a kihívó. S teljesen mindegy, mit beszél. Nem rüttl beszéd, és nincsen benne rendszer. Nem svihákság, nem öngazolás, nem mentegőzés. Semmi igazán emberi. Hanem csak ?. Gyurcsány.

A király nem meztelen.

A legdrágább ruha van rajta, valóban. És az sem képes eltakarni a valót...

Bayer Zsolt, magyarhirlap.hu

Ajánló
